DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA.

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS, manè diſcutienda in Scholis Medicorum, die Sabbati tertiâ Junii M. DCC. XLI.

M. JOSEPHO-EXUPERIO BERTIN, Sereniſſimi Valaquiæ, & Moldaviæ Principis Medico-primario, Doctore Regente, Præſide.

An detur Imaginationis maternæ in fœtum actio?

I.

FŒTUM in uteri clauſtro degentem ſævo imaginationis maternæ imperio ſubditum eſſe, illique ab ipsâ infenſiſſima imminere pericula tam communis eſt, quam antiqua opinio, & à doctis æquè ac indoctis accepta. Quonam autem fato tantam ſibi conciliaverit authoritatem, nec imperitiæ ſolùm levitatem, ſed & ſcientiæ conſtantiam ſubegerit, quò plùs inquiritur eo minùs poteſt intelligi. Fundamenta enim illius inveſtiganti, ortus in antiquitate, aut inſcitiâ vulgi immerſus nil niſi incerti atque obſcuri relinquit, quod rationem numquam poteſt ſuadere: attendenti ſolus intuitus, naturæ pietati atque inſtitutis repugnantia offert quæ humanitatem neceſſario debent offendere. Quippe cum natura fœtum uſque in ipſo primæ fragilitatis propugnaculo humanis omnibus miſeriis ſubjecerit, an etiam natis inuſitatum non nato ſoli imminens periculi genus addiderit, ut quò minùs valens eſt eò pluribus oneraretur malis. Satis igitur non erat mollem ac vix compactum infantulum, iiſdem quibus robuſtiſſimi ac firmiſſimi infirmitatibus ſubjici, paria ſortiri mala, omnia communicare incommoda, ni ſpeciales etiam miſero natura ſtruxerit inſidias, è quibus infeſtiſſimi erumpentes morbi tenerum corpus crudeliſſimis lacerarent mutilationibus. Hoc enim imaginationi maternæ officioſum in infantem munus tribuunt qui actionem ejus agnoſcunt; illiuſque membra, corpus, mentem, vitam denique inanibus tradunt imaginibus, quæ tyrannidem in inſontem expleant, quam in ſontem matrem non poſſent exercere. Quæ matrem ludicrè recreabunt, fœtum pernicioſè lædent; quæ matrem leviter & ad tempus afficient, fœtum graviter & in perpetuum vulnerabunt! Jam quod ſine quodam horrore ne cogitare quidem poſſumus, perſuaſum haberi ſinendum non eſt, naturaque ab injuriâ, imaginatio à ſcelere, matres à ſollicitudine ſunt vindicandæ. Quonam autem medio tam latè pervagatam, tam altè mentibus inſitam opinionem evellere atque expellere poterimus? Ad rationis lumen, ad Experientiæ documenta confugiemus, quibus ducibus iter ad veritatem tenebimus certiſſimum. Si ratio reſpuit, ſi Experientia deſtruit, profectò non ſcientiarum dogma, ſed vulgaris eſt error, opinioque muliebris, quæ nullo alio niſi vetuſtatis titulo inter dogmata medicinæ indebitum ſibi vindicat locum.

II.

NULLUM enim alium cognoſcendi ſciendique modum habemus præter rationem & experientiam, quæ ſolæ nos per difficiles ſcientiarum ſemitas perduxerunt & faces in obſcuris, & duces in incertis, & præſidia in præruptis. Ex illarum ſolo fonte manant quidquid novimus, quidquid tenemus, quidquid aſſerimus, quidquid ſcire dicimus. Sunt igitur ſignum & quaſi caracter ſcientiis impreſſum, quo ſe tradunt ab opinionibus dignoſcendas. Porro rationis effigiem in nobis habemus, evidentiam nempe, in quâ velut in ſpeculo illam intuemur ac ſecernimus. Quoad Experientiam longe ſecus eſt; unde tam frequentes de eâ errores, cum qui in diverſas abeunt ſententias, Experientiam tamen utrimque ſibi vindicant, & diſtrahunt in contrarias partes. Itaque certis eſt deſignanda notis, quibus dignoſcatur, ſicque error omnis tollatur. Sunt quippe qui fugitivum eventum, aut momentaneum intuitum, aut levem animadverſionem, aut etiam rumorem incertum pro experientiâ habeant & deduce errantes à ſcientiarum viâ neceſſariò deflectant, incidantque in illas contentiones quæ aliter evenire nullo modo poſſent. Nam de rebus in medium poſitis, & ſenſui noſtro ſubjectis quæ poteſt inter experientes eſſe diſſenſio? Sed alii fortuiti fide caſûs, aut obiter viſi compertum judicant & aſſerunt; alii repetitas requirunt obſervationes circumſtantiaſque altiùs ſcrutantur. Num igitur experiri eſt, ſiquis primo intuitu, ſine deliberatione, ſine effectuum penſatione, ſine acciden-

tium combinatione, nec iteratis experimentis ſubito pronuntiaverit? Numquid ita v. g. judicatum eſt in Phyſicâ de causâ aquam in anthlias propellente, quæ nonniſi iteratis Experimentis, omnibuſque in unum conſentientibus, aëris incumbentis actioni tandem tributa eſt? Et ſanè quænam Experientiæ fides erit, aut quid ex eâ certum colligi poterit, ſi non ſæpius obſervantur eventus, ſi non propiùs explorantur adjuncta, ſi non attentè & ſollicitè phœnomena ponderantur? Nam conſtare debere facta, & vagam auditionem, rumoremque incertum Experientiam non eſſe, quid opus eſt dicere? At in facto etiam Conſtanti, ſed non iterum obſervato, nonne ſe offerre poteſt accidens, quod fors cum Eventu conjunxerit? Et hoc pro causâ arripietur quod poſteriori Experimento deerit nec occurret: & Experientiæ fide cauſa prædicabitur, quam non modò non indicat, verum etiam negat Experientia. Si enim præſente quod pro causâ habetur ceſſet tamen effectus, aut abſente eveniat, quis eſt qui adhuc cauſam appellare poſſit, aut cui jam non eſt certiſſimè compertum cauſam non eſſe? Si quidem cauſa dicitur & eſt, quæ effectum producit; ergo quæ non producit cauſa non eſt; effectus, qui à causâ producitur; ergò qui ſine eâ evenit, effectus illius non eſt. Cauſa igitur nec eſt nec affirmari poteſt, niſi quæ cum experimentis perſeverat, iteratis eadem ſemper concurrit, quâ ſublatâ aufertur effectus, præſente ſemper adeſt, variatis denique experimentis ſe offert invariata. Tunc verè compertum eſt, illique Experientiæ ſe committere neceſſe eſt, etiam ſi connexionem effectûs & cauſæ ratio non ſentiat, cujus illa tunc exiguitati ſupplet & anguſtiis. Experiri itaque eſt non leviter & uno oculi conjectu videre, ſed attentè & aſſiduè contemplari, non temerè perſtringere, ſed ſtudiosè ſcrutari, non inconſideratè aſſerere, ſed accuratè ponderare. Experientia non obſcurus & incertus eventus, ſed apertus & certo notus, non fortuitus, ſed conſtans, non varians, ſed ſimilis, non hanc modo, modo illam, ſed eamdem & ſemper & ubique cauſam oſtendens. Hæc ſcientiarum fons, altera errorum. Hâc imaginationis actionem non modò non confirmari, ſed etiam impugnari contendimus; ratione planè everti. In exponendo ab Experientiâ ordiemur, tum quia in rebus Phyſicis primas tenet, tum quia mentibus iſtius falſo ſplendore obcœcatis ratio in vanum exhiberetur.

III.

MIRUM ſatis videri non poteſt nemini in mentem veniſſe rumorem de imaginationis actione pervagatum Explorare, allata ſcrutari, facta inveſtigare, denique & prægnantis affectus, & fœtûs difformitates certò confirmare, priùſquàm ipſe crederet, aut aliis credendum traderet; & cum nihil in Phyſicis acceptum fuerit, niſi accuratè compertum, in hac & accipiendâ & tranſmittendâ opinione nihil ne fuiſſe quidem perſpectum. Opinio à mulierculis excepta, in ſcientias traducta eſt; & ut ſtructor qui ædificium ſuper arenam ſtrueret, plurimi ſyſthemata quibus illam explicarent ſuper levem rumoris auram ædificaverunt. Quid enim aliud pro Experientiâ jactatur & prædicatur? Occurrit forſan aliquando cum ſingulari prægnantis affectu ſingularis fœtûs difformitas; imaginatio cauſa eſt. En præclarum Experimentum! En firmiſſimi dogmatis fundamentum! Nec obſervatis adjunctis, nec pluries Exploratis, nec etiam factis inquiſitis aut planè cognitis. Utamur exemplo, Experimentumque à Jacobo Britanniæ principe petitum Expendamus, in quo ſolo licebit quia perſonarum præſtantia factum conſpicuum effecit, cætera in perſonis obſcuris, obſcura quoque remanſerunt. Stricti gladii horrorem illi impreſſum aiunt, quia prægnantis in cubiculo matris, ipſiuſque conſpectu, amicus & familiaris ſtricto gladio interfectus eſt. Non dicam, quod notum eſt, non gladii ſolius, ſed cujuſvis teli parem fuiſſe metum, perinde non ex ſpeciali caſu, ſed ex animi mollitie profectum. Non quæram etiam cur mens enſis timore affecta fuerit, nec potius corpus enſis imagine ſignatum. Quæ jam & Experientiæ levitatem & ſyſthematis inconſtantiam demonſtrant. Scilicet in tam funeſto tragicoque caſu fuit hoc unum quod mater animadverteret, ad quod attenderet, quo percelleretur. Dum ſicarii minarentur, dum confugeret ad eam amicus, dum vulneraretur, dum manaret cruor, dum lethalibus agitaretur convulſionibus, ſolum ferrum commovit, ſolum affecit, & impreſſionem fecit graviſſimam, quod inter tot honores erat leviſſimum; eòque levius quòd Reginæ, ut erat, oculis familiariter verſatur. Nec minaces illa ſenſit ſicariorum oculos, quibus oppoſita erat, nec furorem in vultu expreſſum, neque vulnerantium crudelitatem, quæ præſertim occupare videntem, quibus imbui oculi, percelli imaginatio, ſignari infans potiſſimùm debuerunt. Quòd ſi aut furioſus fuiſſet, aut crudelis, aut armorum avidus atque cædis, affectum ſanè illum multò meliùs imaginatio ſibi vindicaſſet. Et cum contrarium evenit æquè illi tribuetur. Sed tribuant: hæc ipſa illis deeſt Experientia. Hunc enim effectum imaginationis ineluctabilem prædicant, vulneribus prægnantis in conſpectu illatis, fœtum pariter vulnerari, aut ſaltem vulneris effigie ſignari. En ferro crudeliter perfoſſus, en inſpectante gravidâ & ad pedes ipſius; infans ne leviſſimo quidem ferri aut vulneris ſigno maculatus. Noſtrum eſt hoc Experimentum. Quando aget imaginatio ſi non in tam gravibus, tam atrocibus, tam intimis? Quæ fœtûs membra diſrumpere valet uſque eò ſui oblita eſt, ut tot horrorum ne minimam in infante ſpeciem exprimeret! Principis quippe corpori pepercit, & ſceptro deſtinatum è communi ſorte exemit, quem etiam gerentem natura cœteris omnibus exæquat. Quin cœterorum quoque quæ jactantur Exemplorum ſingula innoteſcunt, nobiſque pariter diſcutienda ſubjiciuntur, è quibus contrariam, aut ſaltem nullam facilè deduceremus Experientiam. Sed ne in uno quidem eventu conſtant & cognita ſunt, nedum plurimorum Experimentorum quæ conveniant certa poſſit edi congeries, quæ tamen ſola Experientiam conſtituit. Enarratur indeterminatè matrem

fuisse perculsam, natum inde infantem aut maculatum, aut deformem, aut etiam mutilatum. Nec quo gestationis tempore, nec an perculsa verè mater, nec etiam an fœtûs affectio affectioni maternæ respondeat quisquam asserere aut determinare potest. Ut in illo tam celebri infante quem, quia vidente matre fracta damnato membra fuerant, pari supplicio affectum in utero vulgatum est. Cujus infirmitatem nihil aliud fuisse quam ossium præter naturalem mollitiem plusquam verisimile est. Sed necesse non est de unoquòque eventu sigillatim argumentari, quibus quisque pro arbitrio addere aut detrahere potest, sufficiet ad stabiliendam propositionem quod apud omnes constat, & experientiâ quotidianâ confirmatur. Matres objecto quodam singulari commotæ, & ita commotæ ut de fœtu timerent, illæsos præter spem partus ediderunt. Apparent quoque portentosi fœtus quorum neque imago umquam matri objecta, neque quidquam simile in rerum naturâ extitit. Quid plura? Aut quomodo, diurius stare poterit hæc opinio? An quæ tam evidenter non agit, causa tamen adhuc poterit haberi. An non alteri credetur quam esse monstrat Experientia? Non hîc aut rumor incertus aut obscura facta, aut à paucis & indoctis enarrata, sed quod omnibus propositum est, omnibus notum, ab omnibus æquè confessum. Explicent igitur cur tam sæpè iners remaneat & impotens imaginatio. Quâ ratione omnibus paribus non agat nec effectum producat. Quod si non possunt, si rationi repugnat; pro certo maneat non modò nullam ipsis favere Experientiam, sed etiam illorum opinionem destrui, & annumerandam esse intereas quæ à vulgari temeritate. aut inscitiâ ortæ, in disciplinas irrepserunt, prout ista quæ temporum importunas vicissitudines lunarium phasium vicissitudinibus crimini dedit. In hoc autem cum Experientiâ ratio consentit, quam mox videbimus.

I V.

HUC verò tot concurrunt rationes, tanta argumentorum copia, ut non in inveniendis, sed in eligendis sit labor. Quid enim primò responderi poterit, si quæratur quibus organis imaginatio tam diversi mode fœtum afficiat? Quibus instrumentis brachium, crus à corpore avellat? Quid de avulsis fiat? Quo balsamo vulnera curet, hæmorrhagias sedet, cicatrice obducat? Quomodo, quibus membra ut in cruciatis suffringit, eos à morte necessariâ vindicet? Quomodo contusâ, destructâ, amissâ tantâ substantiæ quantitate, fractis & etiam tritis ossibus, dilaceratis carnibus, apertis vasis, resectis nervis, vitam tamen per viginti annos conservet & producat? At carnes laceratæ non erant, non aperta vasa, non resecti nervi. Benignam imaginationem! quæ uterum auxiliis & instrumentis impervium prævidit; & ossa frangendo carnibus pepercit, symptomataque ita præpedivit, ut nec jungi unquam possent, nec disjuncta nocerent. Quotidiè illicito coitu prægnantes remediisque vel potentissimis abortum tentantes, fœtum tamen ad terminum perducunt, aut si sequatur abortus, non ex remediorum in fœtum sed in ipsam matrem actione. Debilis imaginatio totum infantuli corpus destruet, invertet, lacerabit, quod vehementissima non potuerunt remedia. Sed ad ea omnia quæ fieri contendunt communicatio inter matrem & fœtum requiritur: an per sanguinem? an per nervos? Primis gestationis temporibus neutro communicari ex omnibus constat authoribus, fœtumque liberè in utero fluitare donec crascescens illique applicitus matri adhærere incipiat. Jam hoc toto tempore quo mollior est & flexilior infans, ab imaginatione salvus est & incolumis. Initâ autem fœtûs cum matre communicatione, initur ne etiam cum imaginatione? Non certè ex parte sanguinis qui aut ex matre in infantem non transmittitur; aut si transmittitur, imaginationis ad ea quorum insimulatur, instrumentum esse non potest. Undenam enim illa in hanc quam in illam partem determinatio? Unde hæc actio electiva, quâ hoc vel illud membrum hoc vel illo modo afficiet & conformabit? Nisi fortè intelligentiâ donatus fuerit, ut cui infensa est imaginatio ad illud se vehementiùs conferat vulnerandum; aut memoriâ, ut notam ipsam ferat quam mandavit imaginatio. Supersunt nervi quos ut viam imaginationi opportunè patentem ab ipsius fautoribus arreptos video. Pinxerunt quippe spiritus animales ad minimum imaginationis nutum miserias vulnera, plagas, necem ad fœtum portantes; Porro ubi lateant isti nervorum mirabiles plexus, quibus tanquam crudelitatis suæ famulis è solio materno tyrannidem in fœtum exerceat imaginatio, à nemine adhuc est demonstratum. At compertum est Anatomiâ, ubi sunt arteriæ, ibi comites esse nervos. Sint isti, neque enim negare opus est. Quomodo per eos, spiritus animales tam varios, tam singulares, tam stupendos producant effectus, nec explanari, nec intelligi posse omittimus. At compertum est quoque Anatomiâ nullam esse nisi continuorum nervorum actionem, resectisque illico perire. Si itaque demonstramus nullos ex matre ad infantem continuos esse nervos, præcisa via est, nulla jam actio, systhema totum corruit. Videamus ergo uteri structuram, modum que quo illi fœtus adhærescit. Uteri substantia spongiosa est ac cellularis, talisque ut observanti videatur confusa retium quasi temerè dispositorum compages, sesèque in omnem sensum intersecantium. Fibrarum distractione in ipsius internâ superficie dehiscunt undique foramina in imam penetrantia substantiam. Inter retium quasi areolas diffunditur sanguis ab arteriis advectus, cujus effusionem in virginibus & non gravidis præcavet partium sola constrictio. In gestantibus vero quibus utero distenso foramina recluduntur, obturantur à placentâ cum membranâ ipsius exteriore quæ ipsi applicatur. Illa autem fundum uteri occupans, venis suis quasi radicibus, per hiantes aperturas succum fœtûs nutritium haurit. Non igitur major est nervorum uteri cum nervis qui in placentâ esse possunt, continuitas, quam radicum arboris, cum terræ substantiâ. Arbor rādicum per terram serpentium ope ex ejus visceribus sine ullâ fibrarum continuitate succum exprimit, qui deinde per truncum ad ramos devehitur; fœtus placentæ venis succum in utero

ſecretum ebibit, qui deinde per funiculum umbilicalem, ipſi aſportatur. Unde evidenter patet nullam matrem inter & fœtum eſſe nervorum communicationem; immo apparet quâ ſollicitudine hunc ab eâ quantum potuit natura ſejunxerit; ne ſcilicet ex variis matris affectibus fœtus quidquam perpeteretur, nedum continuitatem inſtituerit nervorum quorum conjunctio non poteſt intelligi, qui vacuo utero otioſi remanerent, prægnantem uno quoque partu ſui diſruptione graviter cruciarent.

V.

HIS tàm gravibus rationum momentis certiſſima ſanè requiretur Experientia quæ prævaleret, nec niſi probatiſſimâ adduci poſſemus ad credendum maternam nihilominus imaginationem cum fœtu communicare, ad eum pervenire, in ipſum agere. Nunc dubitare poterimus quin nulla ejus exiſtat actio? Cùm nulla proferatur experientia. Cùm vera experientia imaginationem quotidiè perculſam offerat ſine fœtu impreſſo, ſicque cauſam non eſſe affirmet; cum fœtus impreſſos ſine imaginatione exhibeat, ſicque alteram cauſam eſſe demonſtret. Quæ ſit illa exponere propoſitum non eſt, cum nihil aliud voluerimus quàm imaginationem ab actione in fœtum removere & ab injuriâ vindicare. Non una tamen ſed mille poſſunt indicari, quæ omnes propiùs ad informationem fœtûs accedunt quàm imaginatio. V. g. partes non expanduntur, dum aliæ ultra modum creſcunt; duo fœtus aut variæ duorum partes in utero temerè conjunguntur. Præterea ſeminis vitia, morbi vel matris, vel pueri plurimùm etiam poſſunt. Denique luſus naturæ, quæ in omnibus ſuis operibus quid portentoſum miſcere amat. Nonne in interiori corpore inſolitæ viſæ fuerunt partium conformationes, inverſiones, tranſpoſitiones? Cur non in exteriori pariter ludet, & in hunc & in illum modum aget & verſabit? Nunc corpus format, nunc informem molem, nunc digitos addit, nunc detrahit. Nec in homine ſolùm hæc efficit, ſed & in animantibus; nec in animantibus ſolùm, ſed & in vegetantibus, in quibus quæ accidunt prodigia imaginationi certè non tribuentur. Quid mirum autem ſi in homine quandoque cum viſu materno concurrant, præſertim cum per novem menſes innumera diverſæ formæ objecta prægnantis oculis occurrere potuerint. Quòd ſi exinde quocumque modo afficeretur infans; nullus ſine aliquâ difformitate naſceretur. Non tamen ſuam imaginationi in ipſum imaginantem vim & actionem denegare volumus, quam maximam eſſe conſtat, & confitemur. Sed in alienum tantùm poſſe, hoc experientiæ, hoc rationi, hoc naturæ legibus, conſuetudini, inſtitutis contrarium eſt & repugnat. Quorum hanc imaginationi potentiam natura conceſſiſſet tam infeſtam puero, ipſi nullo modo utilem? Neque enim per eam aut alitur, aut fovetur, aut munitur, quæ omnia aliunde puero ſuppeditantur. Ex eâ nihil aliud niſi pericula, niſi morbi, niſi ea vulnera, niſi mors. Quo ſtudio, quâ curâ, quâ pietate præcavit, averritque natura quidquid infantulo noxium, aut moleſtum, aut importunum fuiſſet! Quâ arte, quam quotidie miramur, ab imprudentibus aut etiam neceſſariis matris motibus, quibus lædi potuiſſet, tutavit ac defendit. Membranis illum involvit, mediis collocavit aquis, quæ externorum omnium vim obtunderent. An igitur hoc aperto pietatis apparatu voluit nobis illudere, dum occultas crudelitati ad nocendum vias reſervaret? *Optima parens eſt natura quæ nihil inane ſolet efferre, ac potiùs in rebus quas efficit, admiranda ſemper edit, vel pietatis, vel juſtitiæ, vel prudentiæ documenta.* In hoc non modo quid inane extuliſſet, ſed crudelitatis documentum, quæ fontem malorum perennem ac ineluctabilem fœtui ſine neceſſitate aperuiſſet; injuſtitiæ, quæ innocentem alienæ fontis matris imaginationi ſubjeciſſet; temeritatis, quæ quem à neceſſariis matris motibus defendit, eumdem vanis ac fortuitis affectibus ultro obtuliſſet.

Non Ergo datur Imaginationis maternæ in fœtum actio.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Joannes Midy.	*M. Michaël-Joſephus Majault.*	*M. Petrus-Joannes Burette, Profeſſor Regius, & regiâ Numiſmatum Academiâ.*
M. Joannes-Jacobus Belleteſte.	*M. Antonius Ferrein.*	*M. Petrus Marais.*
M. Michaël Philippus Bouvart.	*M. Ludovicus-Jacobus Pipereau.*	*M. Urbanus Leaulté, antiquior Scholæ Magiſter, Exdecanus & Academiæ Cenſor.*

Proponebat Pariſiis PETRUS BERCHER, Pariſinus, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1741. à ſextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.